

Demokratická monarchie, nedemokratická republika?

Kontinuity a zlomy mezi monarchií a republikou ve střední Evropě.

Termín: 12.–13. dubna 2018

Místo: Univerzita Palackého v Olomouci

Pořadatelé: Stálá konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví (SKČRH); Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i.; Institut für Neuzeit- und Zeitgeschichtsforschung der ÖAW

V roce 2018 si budeme mimo jiné připomínat sto let od chvíle, kdy byla ve střední Evropě nahrazena monarchie několika republikami. S nimi spojená demokracie se o několik let později dostala do ohrožení, respektive se ukázala být velmi křehkou. Také na základě této zkušenosti je pro nás dodnes výzvou přemýšlet, jaké předpoklady jsou nutné pro udržitelnou demokracii. Tvořit demokracii neznamená pouze organizovat volby, ale vědět také o řadě dalších podmínek, bez nichž demokracie nemůže fungovat. Velmi dobře je o takových podmínkách možné přemýšlet právě v souvislosti s rokem 1918, kdy lze na mnoha rovinách zkoumat kontinuity a diskontinuity ve vývoji společnosti a zkoumat jejich dopad demokratizaci společností ve střední Evropě.

Konference pořádaná ve spolupráci Stálé konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví a Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci chce přispět k reflexi dějin střední Evropy.

Bilancování rozpadu Habsburské monarchie a zrodu nových republik jsme se rozhodli rozdělit do pěti tematických celků a komparaci směřovat primárně ke srovnání situace v českých a rakouských zemích, sekundárně z pohledu všech nástupnických států habsburského mocnářství.

Program

Čtvrtek, 12. dubna 2018

9:30 – 11:30

Parlamentarismus – otázka kontinuity a diskontinuity kultury zastupitelské demokracie a kultury politického rozhodování vůbec, systémové změny politického spektra, organizace a praktického fungování politických sil, proměny habitu, prezentace a autostylizace parlamentního politika.

Christopher Brennan: The Uninterrupted Crisis: Austrian Parliamentarism in the former Monarchy and in the new Republic

Jiří Malíř: Zur Dis/Kontinuität des Parteiensystems vor und nach dem Ersten Weltkrieg

Lukáš Fasora: Linksradikalismus in den böhmischen Länder vor und nach 1918

Stefan Schima: Wandlungen und Kontinuitäten im Staat-Kirche-Verhältnis vor dem Hintergrund der Umbrüche von 1918

11:30 – 13:30 Oběd

13:30 – 15:30

Národní identity – jak se proměňovaly národní identity v Československu a Rakousku po rozpadu monarchie? Jakou roli hrály při hledání identity nástupnických států?

Pavel Kladiwa: Dis/Kontinuität der Nationalitätenstatistik in Altösterreich und RČS

Kristina Kaiserová: Die Identität der Deutschen in den böhmischen Ländern um das Jahr 1918

Ivo Barteček: Zu Hause in Wien. Tschechen in Wien vor und nach 1918 im Kontext der Migration der Tschechen

15:30 – 16:00 Přestávka na kávu

16:00 – 18:00

Občanská společnost – proměna její role v souvislosti se změnou režimu, otázka společenské role občanských organizací v dobových konfliktech (jejich stabilizace ale také akcelerace...), kontinuita a diskontinuita sociálního profilu a institucionální kultury největších společenských organizací té doby.

Karel Müller: Czech civil society between monarchism and republicanism

Mikuláš Zvánovec: Die Schutzarbeit an der deutsch-tschechischen Sprachgrenze. Die Rolle der deutschen und tschechischen Schutzvereine bei der kulturellen Durchdringung der multinationalen Gebiete der böhmischen Länder im Habsburgerreich und in der Tschechoslowakei (1880–1938)

Martin Pelc: Kontinuitäten und Diskontinuitäten in den tschechoslowakisch-österreichischen Sportbeziehungen 1918–1938

Dana Musilová: Kontinuitäten und Diskontinuitäten der Frauenbewegung in der Tschechoslowakei

Pátek, 13. dubna 2018

9:00 – 11:00

Korporativistické prvky státu a společnosti I – kontinuita či proměna role podnikatelských grémií, odborových organizací a struktur na pomezí občanské společnosti a státu, proměna jejich institucionální kultury, sebeprezentace a veřejné reflexe.

Peter Becker: Die Veränderung in der Rolle von Bürokratie im Übergang von der Monarchie zur Republik

Jakub Rákosník: Social policy in year 1918: heritage and visions of the future

Jiří Pokorný: Zukunftsvisionen und praktische Forderungen. Die Gewerkschaften um 1918

Eduard Kubů – Jiří Šouša: Die Gewerbebank/Živnostenská banka zwischen Prag und Wien. Die Reflexion des Ersten Weltkriegs und die Entstehung der Tschechoslowakei in der Geschäftsstrategie des größten tschechischen Finanzinstituts

11:00 – 11:30 Přestávka na kávu

11:30 – 13:30

Korporativistické prvky státu a společnosti II

Stanislav Balík: The catholic church and the problem of dis/continuity in the catholic church after 1918

Christoph Schmetterer: Die Verfassung der Republik Österreich als Antwort, Fortsetzung und Abkehr von der Verfassung der Monarchie

Jiří Hanuš: Did we demolish Austria-Hungary? Historic, historiographic, or political question?

Po skončení jednání bude následovat komentovaná prohlídka města Olomouce a Svatého Kopečku.

Účastníci se registrují do 8. 4. 2018 na mailové adrese: monika.brezinova@fsv.cuni.cz

